

Dajme odpad tam, kam patrí

PLASTY

Plasty patria do kontajnera alebo do vreca **žltej farby**

Z plastov je skoro všetko okolo nás, predovšetkým rôzne obaly (až 80% obalov je z plastov). Plasty tvoria 7% hmotnosti z celkového množstva komunálneho odpadu. Vyrábajú sa z ropy, ktorá je neobnoviteľným prírodným zdrojom a ich recyklácia je obmedzená.

Tento materiál sme vymysleli mi ľudia pred 150 rokmi. Oblúbili sme si ho kvôli trom veciam: je ľahký, udrží potraviny čerstvé a je lacný.

Až 9 miliónov tón ročne končí v oceáne!! V oceáne sa pôsobením slnka mení na malé častice, ktoré si živočíchy mýlia zo stravou.

Medzi plasty patria: neznečistené stlačené alebo zošliapnuté PET fľaše od nápojov, sirupov, rastlinných olejov, plastové a mikroténové vrecká, baliace fólie, polystyrén, tégliky z jogurtov, obaly z CD, obaly z pracích a čistiacich prostriedkov kozmetiky a chipsov nákupné tašky, obaly od kečupu či horčice - opláchnuté, obaly od cestovín, rastlinných masiel, kovové obaly, nápojové kartóny od mlieka – tetraPak

Polystyrén – sú to najmä termo obaly od jedla, izolačný stavebný materiál, ochranný obalový materiál od elektroniky a pod. Pre svoju veľkosť je vhodné odovzdať ich do zberného dvora odpadov. Ak vhodíte veľké kusy polystyrénu do kontajnera na plasty, zapracete tým celý kontajner a znemožníte tak ostatným občanom odložiť sem ostatné drobné plasty.

Medzi plasty nepatria: plasty znečistené ropnými látkami, plasty znečistené zeminou, guma, molitan, podlahová krytina, mastné obaly so zvyškami potravín, novodurové rúrky, PVC

– všetky tieto druhy plastov je potrebné odovzdať do zberného dvora.

Plastové alebo kovové nádoby od farieb, riedidiel, postrekov patria do zmesového odpadu alebo na zberný dvor. V žiadnom prípade nepatria do nádob na triedený zber.

Plastové výrobky ako hračka, podnos, hrebeň, stolička, vedro a pod. patria do zberného dvora.

Vždy platí: Ak mám plastových obalov veľa, môžem ich odovzdať v zbernom dvore.

PAPIER

Patrí do **modrého kontajnera** alebo do **modrého vreca** alebo na zberný dvor

Papier tvorí až 20% z celkovej hmotnosti komunálneho odpadu . Je možné ho recyklovať 5 – 8 krát a tiež kompostovať. Nadmerné používanie papiera prispieva k úbytku lesov vo svete, napríklad na výrobu 1 tóny papiera sa spotrebuje 17 stromov a ak vytriedime a zrecyklujeme 110 tón starého papiera sa zachráni 1 ha lesa.

Patria sem: noviny, časopisy, kancelársky papier, reklamné letáky, rozložené alebo stlačené škatule, kartóny, papierové obaly, papierové tašky, spisy, zošity, výkresy, obálky a pod. V malom množstve aj papier s kancelárskymi sponkami alebo skartovaný papier.

Papier môžeme recyklovať päť až sedemkrát, potom sú vlákna papiera už nepoužiteľné. Papier sa dá aj kompostovať.

Nepatria sem: väzbové obaly kníh, mokrý, mastný alebo znečistený papier, asfaltový a dechtový papier, použité papierové utierky, jednorazové plienky, papierové vreckovky, papierové tácky znečistené horčicou či kečupom, papierový obal od stavebného materiálu.

Rolky od WC papiera a kuchynských utierok, kartónový obal na vajička patria do nádoby na komunálny odpad, keďže sú vyrobené z viackrát recyklovaného papiera a už nie je možné ich opäť recyklovať. **Lepšia možnosť je kompostovanie** – dajú sa použiť ako tzv. hnedá vrstva.

Vždy platí: ak mám papiera alebo škatúľ veľa, môžem ich odovzdať v zbernom dvore.

SKLO

patrí do **zelených kontajnerov** alebo na zberný dvor

Z ekologického hľadiska má znovu použitie väčšiu prioritu ako recyklácia a to znamená, že je lepšie používať vratné obaly, ktoré po použití nedávame na recykláciu, ale ich odovzdáme späť do obchodu. Vďaka recyklácii sa šetrí množstvo energie a surovín (napr. povrchovo ťažené sklárske piesky) a hlavne sklo je možné recyklovať a používať donekonečna. V prírode sa (ne)rozkladá veľmi dlho – 4000 rokov.

Patrí sem: farebné a biele nevratné obaly zo skla z alkoholických alebo nealkoholických nápojov, poháre, fľaštičky od kozmetiky, sklenené črepy a pod.

Aj znečistené sklo je možné recyklovať. Sklo možno recyklovať donekonečna. Tavením totiž nestráca svoje vlastnosti.

Tabuľové sklo z okien a dverí – ak je ho väčšie množstvo, treba ho odovzdať do zberného dvora.

Nepatrí sem: porcelán, keramika, drôtené sklo, autosklo, zrkadlá, TV obrazovky, pozlátené a pokovované sklo alebo technické druhy skla. Vratné fľaše odovzdajte späť do obchodu.

Zrkadlo vás môže pomýliť, ale nie je to klasické sklo. Na zadnej strane má reflexnú vrstvu, preto patrí do zmesového odpadu alebo na zberný dvor.

Keramika a porcelán patria do zmesového odpadu.

Vždy platí: ak mám skla alebo sklenených obalov veľa, môžem ho odovzdať v zbernom dvore.

KOVY A KOVOVÉ ODPADY

v našom meste sa zberajú spolu s plastmi

kontajnery na kovy sa nachádzajú len na niektorých miestach
(zoznam nájdete dole)

Môžete ich umiestniť do žltých kontajnerov či vriec, alebo ich odovzdať v zbernom dvore.

Patria sem: kovové obaly, konzervy od rôznych potravín a krmív pre zvieratá, kovové výrobky a súčiastky, alobal, nápojové plechovky, spreje, kovové uzávery, viečka od jogurtov a paštét a pod.

Znečistené kovové obaly stačí len zľahka opláchnuť, kvôli zápachu. Pred vhadením do vreca alebo kontajnera zmenšíte objem plechoviek ich stlačením.

Nepatria sem: kovové obaly kombinované s iným materiálom, napr. obaly od zubných pást a krémov, kovové obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok. Nadrozmerný kovový odpad je potrebné odnieť do zberného dvora.

Vždy platí: Ak mám kovových obalov veľa, môžem ich odovzdať v zbernom dvore.

Vedeli ste že :

Zo 370 vyzbieraných a recyklovaných hliníkových plechoviek môže byť jeden bicykel.

Z oceľových plechoviek sa stavajú kľúče.

Kontajnery na kovové obaly sú prístupné 24 hodín denne a sú umiestnené na týchto uliciach:

L. Svobodu 2, Pod Hájkom 30, SNP 7, Pelíškova 35, Pelíškova 16

VIACVRSTVOVÉ KOMBINOVANÉ MATERIÁLY v našom meste sa zberajú spolu s plastmi

Môžete ich umiestniť do **žltých kontajnerov alebo vriec**, alebo ich len tak zviazané ako papier vyložiť v čase vývozu pred dom.

Sú to obaly zložené z viacerých, ťažko oddeliteľných, vrstiev. V domácnostiach sa stretávame najmä s druhom VKM obalu je to TetraPak a PurePak.

Na obale ich označuje recyklačná značka C/PAP. Nápojové kartóny predstavujú približne 3 % z komunálneho odpadu.

Ich recyklácia je zložitá z dôvodu ich zloženia z viacerých vrstiev spojených k sebe. Tieto odpady sa priamo nerecyklujú za účelom získania pôvodnej suroviny, ale materiálovo sa zhodnocujú a vyrába sa z nich stavebný materiál.

Patria sem: nápojové kartóny, ktoré sa používajú na balenie mlieka, smotany, džúsov, paradajkového pretlaku a množstva iných potravín.

Aj tu platí pravidlo, že ich treba poriadne stlačiť, čím zmenšíte ich objem. V žiadnom prípade nepatria do modrej nádoby na papier. Zvyšná nevymytá tekutina by mohla znehodnotiť papier.

Nepatria sem: iné kombinované materiály, kartóny znečistené chemikáliami.

Vždy platí: ak mám takýchto obalov veľa, môžem ich odovzdať v zbernom dvore.

PET FLÁŠE, KARTÓNY, PLECHOVKY

Prečo by som mal stlačiť PET fľašu, kartón či plechovku predtým, než ju hodím do zbernej nádoby?

Môže sa zdať, že zberná nádoba je dostatočne veľká na to, aby pojala PET fľašu, kartón či plechovku aj bez toho, aby ju musel človek stláčať. Je síce pravda, že väčšina z nich má síce malú hmotnosť, ale za to veľký objem, najmä PET fľaše. Napríklad nestlačené PET fľaše v zberných nádobách zbytočne zaberajú veľa miesta a v konečnom dôsledku zberová spoločnosť odváža vzduch. Rovnako to platí aj pre kartón či plechovky.

Preto je veľmi dôležité obal jednoducho stlačiť.

Takýmto postupom sa do kontajnerov vojde približne 4-krát viac zmenšených odpadov. Napríklad do nádoby o objeme 1100 l sa zmestí približne 733 stlačených 1,5 litrových PET fliaš. Ak by sme ich do nádoby hádzali nestlačené, zmestilo by sa ich tam len približne 200. Zmenšenie obalov pomáha aj pri ich jednoduchšej manipulácii a následnej recyklácii, čím sa znova znižujú náklady. Preto nezabúdajme šetriť i takýmto spôsobom naše životné prostredie.

Nasledujúca tabuľka ukazuje priemernú dobu rozkladu odpadku, keď sa váľa na povrchu lesnej pôdy (mimo zimné obdobie)

Odpad	Približná doba rozkladu
ohryzok jablka, hrušky	16 dní
papier	4 mesiace
šupka od banánu	5 mesiacov
šupka od pomaranča	1 rok
vlnená ponožka	1,5 roku
krabica od nápoja bez hliníkovej fólie (kefiry, čerstvé mlieko)	7 rokov
ohorok cigarety s filtrom	15 rokov
plechovka	15 rokov
igelitový sáčok či taška	25 rokov (nové ekologické tašky 1 rok)
žuvačka	50 rokov
plastový pohár	70 rokov
PET fľaša, plastová fľaša	100 rokov
alobal alebo tetra-pak s hliníkovou fóliou	100 rokov
jednorazové plienky	250 rokov
sklo	tisíce rokov (ale možno nikdy)
polystyrén	desaťtisíc rokov (ale možno nikdy)
struny do kosačky	asi nikdy (nové bio struny do 10 rokov)

ZBERNÝ DVOR ODPADOV

sa nachádza na Rybníchej ul. č. 1 vstup z Čulenovej ul. a je otvorený každý deň
pondelok až piatok od 06.30 do 16.00 hodiny
sobotu od 8.00 do 12.00 hodiny
obedňajšia prestávka od 11.00 do 11.30 hod.

Tu môžete okrem vyššie uvedených odpadov odovzdať:

Elektroodpad z domácností:

chladničky, mrazničky, televízory, kancelársku techniku, tlačiarne, kopírky, domáce spotrebiče, mikrovlnky, práčky, videá, DVD prehrávače, počítače, vypínače, vrtačky, vysávače, všetky drobné elektrospotrebiče.

Batérie a akumulátory:

opotrebované akumulátory z osobných, nákladných automobilov a z traktorov, baterky – monočlánky.

Textil a šatstvo:

obnosené šatstvo, odevy, bielizeň, textilie, obuv, deky, posteľnú bielizeň.

Jedlé oleje a tuky z domácností:

použitý kuchynský olej, ale aj masť v žiadnom prípade nevyliievajte do výlevky a kanalizácie! Olej dokáže znečistiť obrovské množstvo vody (1 liter kuchynského oleja znehodnotí až 1 milión litrov vody). Vychladený olej zbierajte do sklenených alebo plastových fliaš a odovzdajte do zberného dvora. Tu Vám ho aj vykúpia.

Ostatné odpady ako:

žiarivky, tlačiarenské farby, pesticídy, prázdne kazety z tonerov, farby.

Nábytok:

nábytok napr. skrine treba doma rozobrať na jednotlivé dosky, drevené stoličky, stoly, sedačky rozdelené na drevo a textilnú časť (látka pôjde do objemného odpadu).

Objemný odpad:

je odpad, ktorý sa svojou veľkosťou nevmetí do bežne používanej nádoby na zmesový odpad, napr. rôzne nádoby z tvrdého plastu, molitany, matrace, koberce, gumolity, rámy z okien a pod.

Drobný stavebný odpad:

drobná omietka, obklady, podlahy, dlažby, obkladačky, umývadlá, WC, drobné úlomky tehál, bytové jadrá a pod.

A čo by sme mohli urobiť,
aby odpad vôbec nevznikol?
Možno...

- všimli ste si niekedy, v koľkých obaloch je ten- ktorý tovar zabalený? Uprednostnime nákup tovaru, ktorý má najmenej obalov
- zameňte igelitku za plátennú tašku
- kupujme radšej väčšie balenia výrobkov
- nemusíme hneď všetko vyhadzovať, skúsme pre nás nepotrebné veci (šaty, obuv, hračky, knihy, nábytok a pod.) ponúknuť niekomu inému, určite ešte niekomu poslúžia.